

Accountantsverslag

Gemeente Zeist

Boekjaar 2019

Aan de gemeenteraad van
de gemeente Zeist
Het Rond 1
3701 HS ZEIST

Amsterdam, 30 juni 2020

Geachte leden van de Gemeenteraad,

Hierbij bieden wij u ons accountantsverslag aan dat is opgesteld in het kader van de opdracht om de jaarrekening 2019 van de gemeente Zeist te controleren.

Het accountantsverslag bevat bevindingen en conclusies die naar aanleiding van onze werkzaamheden uit hoofde van de jaarrekeningcontrole 2019 naar voren zijn gekomen. Het accountantsverslag is uitsluitend opgesteld voor gebruik door de raad en het college van burgemeester en wethouders.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht.

Wij zijn voornemens om bij de jaarrekening over boekjaar 2019 inclusief erratum 2019 een goedkeurende controleverklaring te verstrekken ten aanzien van getrouwheid en een goedkeurende controleverklaring ten aanzien van de rechtmatigheid. De bevindingen in dit verslag doen dan ook geen afbreuk aan ons oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening.

Wij hebben het concept accountantsverslag toegelicht en besproken met de portefeuillehouder financiën en een afvaardiging van de ambtelijke organisatie.

Wij bedanken de medewerkers van de gemeente Zeist voor de open en constructieve samenwerking bij het verrichten van onze controlewerkzaamheden en de totstandkoming van ons accountantsverslag.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en lichten de inhoud van deze rapportage graag nader aan u toe.

Met vriendelijke groet,
Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Was getekend

drs. J.M.A. Drost RA
Partner Audit

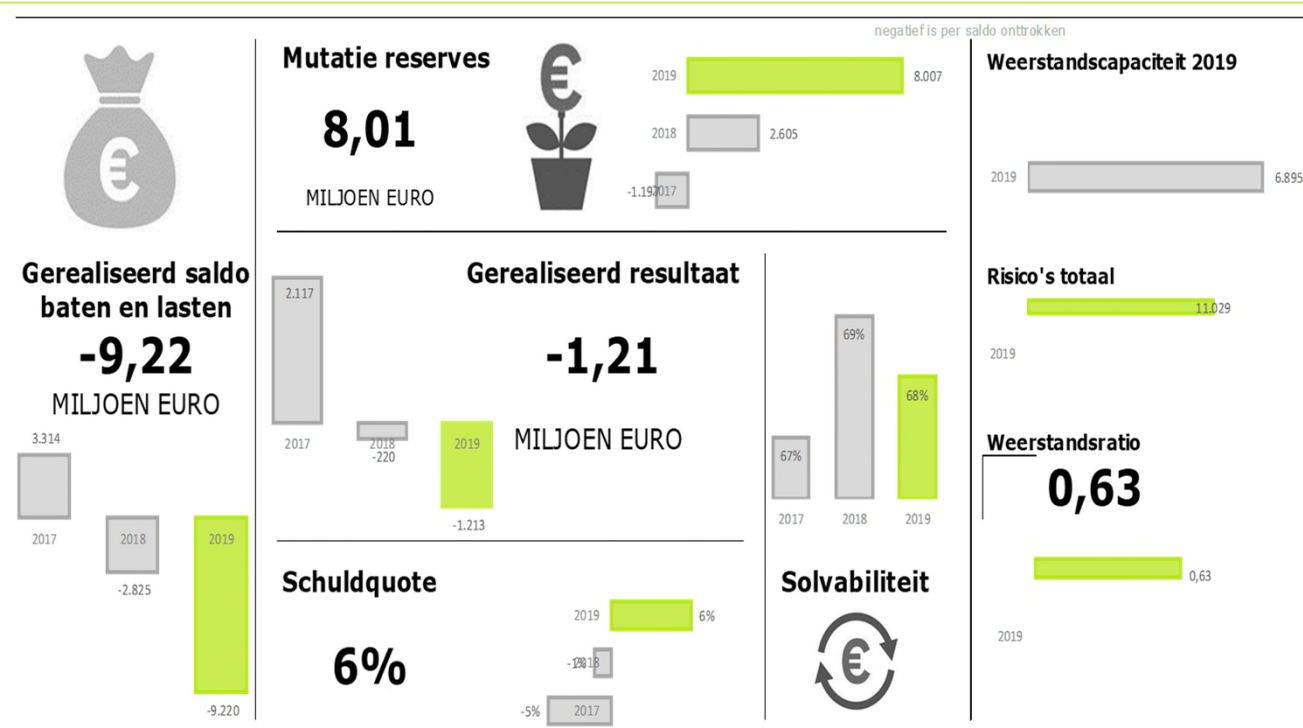
Inhoudsopgave

1. Bestuurlijke samenvatting	4
2. Opdracht, scope en uitkomsten	7
3. Ontwikkelingen in de jaarcijfers	10
4. Controlebevindingen	15
5. Bevindingen interne beheersing	29
6. Overige onderwerpen	32
Bijlagen	39

Bestuurlijke samenvatting

1. Bestuurlijke samenvatting

Financiële kengetallen

Toelichting

Wij merken op dat de gemeente een fors negatief gerealiseerd saldo heeft van circa 9 miljoen. Een deel van dit tekort heeft betrekking op het sociaal domein en is gedekt door een onttrekking uit de reserves voor een bedrag van EUR 6,4 miljoen. Een deel van het resterende nadelige resultaat wordt verklaard door de wettelijke herrekening van de voorziening voor pensioenen voor wethouders. Dit zorgt voor een tegenvaller van € 1,4 miljoen, welke vooraf niet in te schatten was.

Wij willen de gemeente wijzen op de daling van de weerstandratio naar 0,63. Er ligt een belangrijke uitdaging bij de gemeente om structureel een sluitende begroting te krijgen en een toekomstbestendige financiële positie. Ten slotte leidt de huidige Corona-crisis eveneens tot een belangrijke onzekerheid op de financiële positie van de gemeente voor het boekjaar 2020.

1. Bestuurlijke samenvatting

- Wij zullen een goedkeurende verklaring verstrekken voor getrouwheid en rechtmatigheid bij de jaarrekening 2019 inclusief erratum 2019.
- Het jaarverslag is cf. NV COS 720 verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële afwijkingen.
- Het Besluit Begroting en Verantwoording in de jaarrekening is in alle opzichten nageleefd in 2019.
- De begrotingsoverschrijdingen passen binnen het bestaande beleid en zijn goed toegelicht.
- Inzake de kosten jeugdwet en de Wmo steunt de gemeente (deels) op productieverantwoordingen van zorgaanbieders die zijn voorzien van een controleverklaring. Op basis van het controleprotocol is een controleverklaring alleen noodzakelijk bij een productieomvang groter dan € 125.000. Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden en de ontvangen controleverklaringen resteert inzake de kosten Jeugdwet en WMO een onzekerheid van € 4,1 miljoen (2018: € 2,0 miljoen). De toename van dit bedrag wordt vooral veroorzaakt door relatief meer kleinere aanbieders in 2019. Wij adviseren de gemeente om te overwegen om de norm voor controleverklaringen te verlagen of door zelfstandig aanvullende controles uit te voeren om voldoende grip te krijgen op de uitgaven.
- Uit onze controle blijkt één ongecorrigeerde fout in verband met nog niet aangewende subsidie, deze is door de gemeente verantwoord onder de reserves maar dienen in de balans te worden gepresenteerd onder de overlopende passiva.
- Wij hebben ten aanzien van de financiële rechtmatigheidscontrole voor € 0,9 miljoen aan fouten geconstateerd met betrekking tot EU aanbestedingen. Dit wordt mede veroorzaakt doordat gedurende de looptijd een opdracht uitgebreid of verlengd wordt en daarmee de drempelwaarde overstijgt. Om dit proces beter te kunnen monitoren adviseren wij de gemeente om naar een meer centrale aansturing van het inkoopproces te gaan.
- Wij hebben, anders dan de onzekerheid in verband met de Specifieke uitkering sport en Onderwijs Achterstanden Beleid, geen andere controleverschillen (fouten en/of onzekerheden) in de verantwoorde informatie in de SiSa-bijlage geconstateerd.
- Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2019 in overeenstemming is met de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) en dat de jaarrekening 2019 van de gemeente Zeist voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.
- Wij hebben vastgesteld dat aan de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves raadsbesluiten ten grondslag liggen.

Opdracht, scope en uitkomsten

2. Opdracht, scope en uitkomsten

2.1 Reikwijdte van de controle

Met de opdrachtbevestiging van d.d. 4 februari 2020 heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2019. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in deze opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle geen sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle.

Naast de opdrachtbevestiging zijn bepalend voor onze controle:

- ❑ Het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado).
- ❑ Uw verordening controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Zeist (controleverordening op grond van artikel 213 van de Gemeentewet).
- ❑ Het door u op 1 december 2009 vastgestelde controleprotocol alsmede het door u op 7 mei 2019 vastgestelde normenkader 2019 zoals dat aan de Raad ter kennisgeving is voorgelegd.

Tijdens de uitvoering van de controleplanning hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2019 voldoende voor de doelstelling van onze controle.

2.2 Overzicht toleranties

De materialiteit bij de uitvoering van onze controle is € 1.929.000. Deze materialiteit sluit aan op het door de gemeenteraad vastgestelde controleprotocol.

Grondslag		Bedrag
Goedkeuringstolerantie fouten	1% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 1.929.000
Goedkeuringstolerantie onzekerheden	3% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 5.788.000
Rapporteringstolerantie		€ 150.000

Uit onze controle blijken ongecorrigeerde fouten. Daarnaast zijn er onzekerheden naar voren gekomen die betrekking hebben op de decentralisaties. Voor een overzicht van fouten en onzekerheden verwijzen wij naar bijlage B.

2.3 Strekking controleverklaring

Bij de jaarrekening 2019 van de gemeente Zeist verstrekken wij een goedkeurende controleverklaring voor de getrouwheid en rechtmatigheid. In de jaarrekening zijn voor een bedrag van € 904.000 lasten verantwoord (die samenhangen met de inkopen) die onrechtmatig zijn. Deze lasten zijn onrechtmatig omdat de opdrachtwaarde van deze diensten boven de Europese drempelbedragen uitkomt, maar de betreffende diensten niet conform de Europese aanbestedingsregels zijn aanbesteed. Verder constateren wij één fout inzake de verantwoording van een subsidie van € 0,2 miljoen en onzekerheden van € 4,1 miljoen binnen het sociaal domein en € 0,6 miljoen inzake het ontbreken van een subsidieverantwoording. De totale afwijkingen blijven overigens binnen de goedkeuringstoleranties.

2.4 Grondslagen

De accountantscontrole omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen, beoordeling van de grondslagen van de financiële verslaggeving en van belangrijke schattingen die bij het opmaken van de jaarrekening zijn gehanteerd. Wij hebben de aanvaardbaarheid van de gehanteerde waarderingsgrondslagen en de consistente toepassing daarvan vastgesteld. In dit kader komen tevens zaken aan de orde die een significante invloed hebben op de kwaliteit van de jaarverslaggeving, zoals nieuwe of gewijzigde waarderingsgrondslagen, schattingen, beoordeling onzekerheden en bijzondere transacties.

Naar onze mening zijn de door het college gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties. In het verslagjaar 2019 zijn geen wijzigingen doorgevoerd in de keuze of de toepassing van belangrijke verslaggevingsgrondslagen.

2. Opdracht, scope en uitkomsten

2.5 Jaarverslag en overige gegevens

De jaarstukken 2019 bestaan uit “het jaarverslag” en “de jaarrekening”. De programmarekening en de paragrafen vormen samen het jaarverslag. In het jaarverslag worden de beleidsuitgangspunten en beleidsevaluaties zichtbaar. De paragrafen maken deel uit van het jaarverslag en vallen dus niet onder de controle van de jaarrekening. Primair object van de accountantscontrole (op grond van Artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening, waaronder het overzicht van baten en lasten met toelichting en de balans met toelichting, zoals in de jaarstukken 2019 is opgenomen.

Conform de gewijzigde wetgeving voor de accountantscontrole onderzoeken wij het jaarverslag om vast te stellen of het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening en geen materiële afwijkingen bevat en of het jaarverslag alle informatie bevat die op grond van de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720 is vereist. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Wij hebben geen strijdigheden geconstateerd tussen de in het jaarverslag opgenomen informatie en het beeld van de jaarrekening maar wel een materiële afwijkingen gesignaleerd inzake de verplicht op te nemen informatie in de paragraaf verbonden partijen. Wij verwijzen naar H4 voor een nadere toelichting hieromtrent.

2.6 Managementinzicht en schattingen

Schattingen op basis waarvan sommige jaarrekeningposten worden bepaald, zijn gebaseerd op inzichten van het college. Wij hebben de belangrijkste gehanteerde factoren en veronderstellingen beoordeeld op basis waarvan de afzonderlijke oordelen en schattingen zijn gevormd. Wij hebben vastgesteld dat dit aanvaardbaar is in het kader van de jaarrekening als geheel.

2.7 Interne financiële beheersing

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij tijdens de interim-controle een analyse en evaluatie uitgevoerd van de interne beheersingsomgeving en de daarin opgenomen maatregelen van interne beheersing. Bij deze controle hebben wij ons primair gericht op het opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratie organisatie en interne beheersing (AO/IB). Dit voor zover dit van belang is voor onze controle op de betrouwbaarheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens.

De bevindingen voortvloeiend uit de interim-controle zijn met een afvaardiging van de ambtelijke organisatie en het bestuur besproken en aan hen gerapporteerd door middel van de door ons uitgebrachte management letter 2019. Wij hebben deze management letter ook toegelicht in de *auditcommissie* d.d. 12 december 2019 jl.

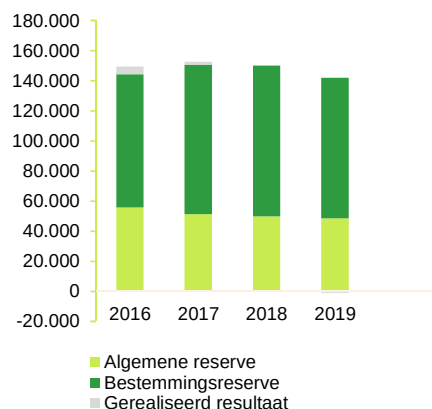
Ontwikkelingen in de jaarcijfers

3. Ontwikkelingen in de jaarcijfers

3.1 Het eigen vermogen van uw gemeente neemt af

Het eigen vermogen, inclusief het gerealiseerde resultaat, bedraagt per 31 december 2019 volgens de jaarrekening € 140,5 miljoen en heeft zich de afgelopen jaren als volgt ontwikkeld:

Grafiek ontwikkeling eigen vermogen (x € 1.000)

Van de totale reserves ter hoogte van € 140,5 miljoen is € 48,4 miljoen opgenomen als algemene reserve. Het saldo van deze reserve is ten opzichte van voorgaand jaar gedaald met € 1,2 miljoen. Per saldo is gedurende 2019 € 8 miljoen onttrokken aan de reserves. Deze onttrekking ten laste van het resultaat vormt samen met het totaal saldo van baten en lasten (€ 9,2 miljoen nadelig) het gerealiseerde resultaat van € 1,2 miljoen negatief.

3.2 Analyse van het resultaat

Het resultaat voor mutaties in de reserves laat een negatief saldo zien. Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten bedraagt afgerond € 9,2 miljoen negatief. Tussentijds is per saldo afgerond € 8 miljoen aan de reserves onttrokken waardoor het gerealiseerde resultaat afgerond € 1,2 miljoen negatief. Wij hebben vastgesteld dat aan de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves raadsbesluiten ten grondslag liggen.

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening wordt in hoofdlijnen een verklaring gegeven voor de gerealiseerde afwijkingen ten opzichte van de begroting na wijziging. Als onderdeel van de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2019 wordt overzichtelijk aangegeven welke baten en lasten als incidenteel zijn aan te merken. Voor een nader gedetailleerd inzicht van de afwijkingen en de verklarende toelichting hierop verwijzen wij u naar de toelichtingen per programma, zoals opgenomen in de programmaverantwoording van uw jaarrekening.

3. Ontwikkelingen in de jaarcijfers

3.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In het jaarverslag is onder andere de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing opgenomen, welke informatie bevat over de weerstandscapaciteit, de risico's en het beleid dat hieromtrent gedurende 2019 is gevoerd.

Het weerstandsvermogen bepaalt in hoeverre de gemeente in staat is de financiële gevolgen van de opgetreden risico's op te vangen. De gemeente Zeist heeft in haar jaarrekening de benodigde weerstandscapaciteit exclusief het Sociaal Domein en het benodigde weerstandscapaciteit Sociaal Domein berekend. Beiden gecombineerd geeft de totale weerstandscapaciteit aan van de gemeente Zeist. De geïntegreerde ratio weerstandsvermogen is voor 2019: 0,63. Lager dan 1,0 betekent dat de gemeente Zeist op dit moment onvoldoende middelen in haar weerstandsreserve heeft om de geïdentificeerde risico's, waarvoor geen maatregelen zijn getroffen, op te vangen.

De door uw gemeente berekende beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt, inclusief het voorstel tot resultaatbestemming € 6,9 miljoen (2018: € 8,3 miljoen). Er is dus sprake van een daling van 16,9% van de beschikbare weerstandscapaciteit in 2019 ten opzichte van 2018.

Uw gemeente heeft op basis van een risico-inventarisatie berekend wat de benodigde weerstandscapaciteit is. Hieruit volgt een gekwantificeerd bedrag aan benodigde weerstandscapaciteit van € 7,3 miljoen exclusief Sociaal Domein (2018: € 4,7 miljoen) en een benodigde weerstandsvermogen voor het Sociaal Domein van € 4,9 miljoen (2018: € 2,8 miljoen). De grootste door uw gemeente geïdentificeerde risico zijn:

- Lagere inkomsten algemene uitkering ad 2,4 miljoen.
- Mogelijke terugbetaling aan ProRail inzake de spoorwegovergang Den Dolder ad € 2,5 miljoen.
- Grondexploitaties ad € 1,5 miljoen.
- Overschrijding van budgetten voor de jeugdwet ad € 3,5 miljoen en Wmo ad € 2,5 miljoen.

Met name de ontwikkelingen op het Sociaal Domein hebben ervoor gezorgd dat het risicoprofiel van de gemeente significant is gestegen. Tekorten in de jeugdwet en Wmo zal op termijn niet meer gedekt kunnen worden vanuit de bestemmingsreserve Decentralisaties.

3.4 Ontwikkeling weerstandsratio

De daling van de beschikbare weerstandscapaciteit en de stijging van de benodigde weerstandscapaciteit leiden ertoe dat de ratio van het weerstandsvermogen per 31 december 2019 gedaald is naar 0,63. De ratio krijgt de kwalificatie "onvoldoende", volgens de norm die is ontwikkeld door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR).

Wij raden de gemeente aan de reserve weerstandsvermogen aan te vullen dat past binnen het (verhoogd) risicoprofiel van de gemeente Zeist. Binnen de gemeente Zeist is inmiddels een programma gestart om de kosten voor het Sociaal Domein te beheersen. Wij moedigen deze ontwikkelingen aan.

3. Ontwikkelingen in de jaarcijfers

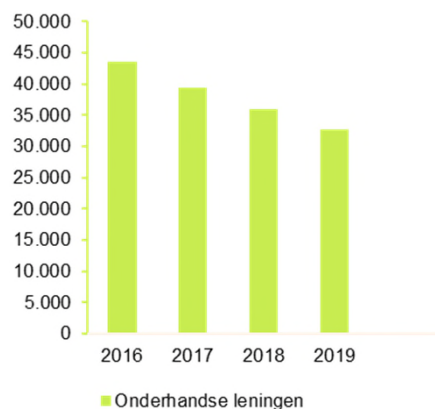
3.5 De schuldpasitie van uw gemeente neemt af

De schuldpasitie van uw gemeente geeft een beeld van de mate waarin uw gemeente afhankelijk is van externe middelen bij het realiseren van haar doelstellingen. Ook geeft het inzicht in welk deel van de inkomsten van de gemeente gebruikt moet worden om de rente en aflossing van de schulden te kunnen betalen.

Hieronder hebben wij de ontwikkeling van uw schuldpasitie gedurende de afgelopen vier jaar weergegeven. Vanaf 2016 is er een daling in de omvang van de onderhandse leningen. Ultimo 2019 bedraagt de omvang van de onderhandse leningen € 32,7 miljoen (2018: € 36 miljoen).

De netto schuldquote bedraagt 6% en is daarmee gestegen ten opzichte van voorgaand boekjaar (2018: -1%). Het percentage ligt in lijn met de begroting. Deze ratio geeft aan in hoeverre de schulden meer bedragen dan de jaarlijkse inkomsten. De quote voldoet ruim aan de norm van de VNG (130%).

Grafiek ontwikkeling schuldpasitie (x € 1.000)

De totale vermogenspasitie wordt onder andere tot uitdrukking gebracht door middel van het solvabiliteitspercentage. Dit percentage wordt bepaald door het eigen vermogen te delen door het balans totaal. Ultimo 2019 bedraagt het solvabiliteitspercentage 68% (2018: 69%). De quote voldoet ruimschoots aan de minimale norm van de VNG (20%). De lage netto schuldquote en de hoge solvabiliteitsrisico geeft de indicatie dat de gemeente Zeist voldoende liquide middelen tot haar beschikking heeft om aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hierbij is één kanttekening te plaatsen. De kaspasitie van de gemeente Zeist is wel sterk gedaald in 2019. Hieronder valt onder andere de banktegoeden en rekening-courant verhouding met het Agentschap van het Ministerie van Financiën onder. De RC saldo is ultimo 2019 gedaald van € 33,9 miljoen naar € 17 miljoen. De sterke daling is onder andere te verklaren door hoge uitgaven op investeringen, kosten voor het Sociaal Domein en lagere ontvangsten m.b.t. de aflossingen van de hypothecaire leningen.

3. Ontwikkelingen in de jaarcijfers

Werkkapitaal

Het werkkapitaal is in 2019 met € 15 miljoen verminderd ten opzichte van het boekjaar 2018. Deze vermindering is het gevolg van minder hoge (dan in eerdere jaren) aflossing op hypotheekleningen in combinatie van een hogere cashflow bij de uitgaven in het sociaal domein als gevolg van tekorten en snellere uitbetalingen.

Daarnaast zien wij een sterke stijging van de materiële vaste activa van € 6,6 miljoen welke grotendeels wordt veroorzaakt door de investeringen in de uitvoering van het Centrumplan, investeringen in fietspaden en onderhoud en vervanging van asfalt en halfverhardingen op diverse locaties.

3.6 Financiering

In 2019 heeft uw gemeente geen nieuwe langlopende leningen afgesloten. Uw totale leningenportefeuille daalt met € 3,3 miljoen. De daling is een resultante van reguliere aflossingen. Het gemiddelde rentepercentage wat u betaald over uw langlopende schuld bedraagt 3,3% in 2019.

Ten aanzien van de naleving van de renterisiconorm, het kasgeldlimiet en de naleving schatkistbankieren merken wij op dat de gemeente Zeist zich aan de wettelijke normen heeft gehouden, zoals ook toereikend is toegelicht in de paragraaf 3.3 Financiering.

Werkkapitaal en financiering		
EUR x 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Liquide middelen	535	569
Voorraden	99	-441
Vorderingen	36.976	54.123
Vlottende activa	37.610	54.251
Kortlopende schulden (excl. bankkrediet)	-15.046	-16.704
Netto werkkapitaal	22.564	37.547
Immateriële vaste activa	552	114
Materiële vaste activa	158.699	152.089
Financiële vaste activa	9.262	11.570
Totale vaste activa	168.513	163.773
Benodigd bedrijfskapitaal	191.077	201.320
<u>Gefinancierd door:</u>		
Kortlopende schulden	0	0
Langlopende schulden	32.650	35.975
Netto schuld	32.650	35.975
Voorzieningen	17.897	15.593
Eigen vermogen	140.531	149.752
Totale financiering	191.078	201.320

Controlebevindingen

Waardering van de grondexploitaties

Algemeen

De waardering van de grondexploitaties is een significant risico in onze controleaanpak, vanwege de mate van schattingsonzekerheid. Wij hebben het proces rondom de totstandkoming van de waardering in opzet en bestaan getoetst en aanvullend gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd. Wij achten de waardering aanvaardbaar en vinden de veronderstellingen redelijk. Hieronder hebben wij de ontwikkeling van uw grondexploitatie gedurende de afgelopen vier jaar weergegeven.

Grafiek ontwikkeling grondexploitaties (x € 1 miljoen)

Ten opzichte van 31 december 2019 is de boekwaarde van de post grondexploitatie toegenomen met € 0,5 miljoen. De toename van de boekwaarde per 31 december 2019 is als volgt samen te vatten:

(x € 1.000)	2019	2018
Boekwaarde per 1 januari	-469	-2.009
Investerings	1.632	5.880
Grondverkoop	-575	-3.351
Tussentijdse winstneming	229	0
Rubricering naar mva	0	0
Mutatie verliesvoorziening	-718	-989
Boekwaarde per 31 december	99	-469

Gehanteerde parameters

De waardering van uw grondexploitaties is voor een groot deel afhankelijk van de gemaakte schattingen. Om inzicht te krijgen in de financiële risico's stelt de gemeente exploitatieoverzichten op waarin schattingen zijn opgenomen. Aan deze schattingen liggen diverse parameters en uitgangspunten ten grondslag. Wij hebben de door gemeente Zeist gehanteerde uitgangspunten en parameters getoetst. De belangrijkste uitkomsten hiervan kunnen als volgt worden samengevat:

Parameter	2019	2018
Kostenstijging	●	●
Opbrengstenstijging	●	●
Rekenrente	●	●
Disconteringsvoet	●	●
Programmering	●	●
Verkoopprijzen	●	●
10-jaarstermijn	●	●

Legenda status:

- = evenwichtig
- = optimistisch
- = voorzichtig
- = controleverschil

Kostenstijging

De gehanteerde parameter voor de kostenstijging is 1,7% tot 2,5% (2018: 1,7%-2,5%) en ligt in lijn met de landelijke prijsindexcijfers. Op basis van de momenteel beschikbare informatie achten wij deze parameter evenwichtig. Gezien de prijsontwikkelingen in de markt is het van belang de ontwikkelingen goed te monitoren.

Waardering van de grondexploitaties

Opbrengstenstijging

Het college rekent met de volgende opbrengstenstijgingen voor de volgende categorieën:

Jaar	Woningen	Bedrijven	Kantoren
2020	0% - 1,7%	n.v.t.	n.v.t.
2021 – 2022	0% - 1,7%	n.v.t.	n.v.t.
2023 en verder	0% - 1,7%	n.v.t.	n.v.t.

Op basis van de momenteel beschikbare informatie achten wij deze parameter voorzichtig ingeschat.

Rekenrente

Het college rekent binnen de huidige grondexploitaties met een toekomstige rekenrente van 1,01% (2018: 1,09%). De rekenrente is gebaseerd op de huidige leningenportefeuille van gemeente Zeist. Deze grondslag is in overeenstemming met de notitie grondexploitatie en de bepaling in de notitie rente van de commissie BBV. Wij achten deze parameter evenwichtig.

Disconteringsvoet

De disconteringsvoet die moet worden gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is door de commissie BBV voor alle gemeenten gelijkgesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor inflatie binnen de Eurozone (2%). Dit percentage is door de gemeente correct toegepast, waardoor wij deze parameter kwalificeren als evenwichtig.

Programmering

De programmering van de grondexploitaties wordt actief gemonitord door de gemeente Zeist. De ingerekende programmering ligt in lijn met vorig jaar en is onder andere gebaseerd op interne en externe onderzoeken.

Verkooprijzen

De verkoopprijzen voor woningen als bedrijven zijn geactualiseerd en gewijzigd zijn ten opzichte van 2018. Gedurende 2019 hebben verkopen van woningen plaatsgevonden waarbij de ingerekende prijs is gerealiseerd. Daarnaast zijn de verkoopprijzen geactualiseerd op basis van extern marktonderzoek.

Waardering van de grondexploitaties

Gemeentewerf

De boekwaarde van dit project bedraagt € 1,5 miljoen negatief. Het verwachte resultaat is gestegen van nihil naar € 2,2 miljoen. De kosten voor de bijdrage aan het gemeentewerf zijn in de grondexploitatie gedaald met € 2,5 miljoen. Dit leidt voor 2019 tot een winstneming van € 229.000. De grondexploitatie bestaat uit twee deelprojecten, waarvan de 1^e fase het realiseren van 22 koopappartementen ad € 2,3 miljoen in 2018 was gerealiseerd. De tweede fase betreft de woningbouwontwikkeling op het terrein van de huidige gemeentewerf en de voormalige brandweerkazerne. In de loop van 2020 zullen de eerste voorbereidingen voor de tweede fase worden getroffen om naar verwachting 60 woningen van circa € 2,6 miljoen te realiseren.

Wij hebben de validiteit van de gehanteerde uitgangspunten inzake de verwachte kosten en opbrengsten tijdens de controle gecontroleerd. Hierover zijn geen verdere opmerkingen te maken. Wij kwantificeren het risicoprofiel als laag-midden.

Geiserlaan

De totale boekwaarde van dit project is circa € 1,7 miljoen. Het verwachte resultaat op dit project is € 1,5 miljoen negatief. Voor dit verlies is een verliesvoorziening opgenomen voor circa € 1,5 miljoen. Op de voormalige Gammalocatie aan de Geiserlaan worden 40 huurwoningen gerealiseerd. De koopovereenkomst met Van Wanrooij Projectontwikkeling B.V. is in juli 2019 getekend voor een verkoopbedrag van circa € 1,3 miljoen. De werkzaamheden zijn eind 2019 gestart.

Op basis van de beschikbare informatie zijn wij van mening dat de getroffen voorziening toereikend is om het verwachte verlies te dekken.

Austerlitz

De boekwaarde van dit project bedraagt € 1,4 miljoen. Het verwacht eindresultaat is € 1,5 miljoen negatief. Ten opzichte van voorgaand jaar is dit een verslechtering van € 0,8 miljoen. Dit leidt voor 2019 tot een extra dotatie aan de verliesvoorziening en is de voorziening ultimo 2019 € 1,5 miljoen. Deze verslechtering is te verklaren doordat de verkoop van de bouw kavels van 15 woningen in 2019 tegenviel en lager was dan vooraf was ingeschat. Daarnaast liggen de nog te maken plankosten hoger na actualisatie van de grondexploitatieberekeningen. De oplevering van het project wordt verwacht in de zomer van 2020.

Wij hebben de validiteit van de gehanteerde uitgangspunten inzake de verwachte kosten en opbrengsten tijdens de controle gecontroleerd. Wij kwantificeren het risicoprofiel als laag aangezien het project binnen een jaar zal worden afgerond en de opbrengsten en kosten betrouwbaar zijn in te schatten.

Hart van de Heuvelrug

Tezamen met de provincie Utrecht en de gemeente Soest neemt de gemeente Zeist deel aan het programma Hart van de Heuvelrug. Over het totale programma zijn specifieke afspraken gemaakt over de verwerking van eventuele tekorten. De gemeente loopt een risico indien het totale projectsaldo onder een vastgestelde norm komt, dit risico is wel onderdeel van de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing maar is niet door de gemeente toegelicht als onderdeel van de 'niet in de balans opgenomen verplichtingen'.

Wij hebben een concept rapportage ontvangen van de mastergrex Hart van de Heuvelrug. Het saldo van het totale financiële resultaat en de overeengekomen vaste afdracht vanuit de grondexploitatie Vliegbasis Soesterberg bedraagt voor 2019 € 1 miljoen positief. Wel zijn er risico's geïdentificeerd o.a. ten aanzien van mogelijk lagere opbrengstenprognoses. Daarnaast kunnen ook de gevolgen van o.a. PFAS, stikstof en de Corona-crisis in de toekomst een belangrijke impact hebben op het risicoprofiel van de mastercomplex. Omdat uit de laatste actuele mastergrex voorsnog niet een tekort blijkt is er daarom op balansdatum geen sprake is van een acute verplichting voor de gemeente Zeist. Wij adviseren de gemeente om de mastergrex te laten controleren door een externe deskundige

Waardering van de grondexploitaties

Huis ter Heide West (onderdeel totaalcomplex Hart van de Heuvelrug)

Het project Huis ter Heide West heeft een boekwaarde van € 2 miljoen. Het project Huis ter Heide West maakt onderdeel uit van het programma Hart van de Heuvelrug van de Provincie Utrecht. Op en bij de locatie van voormalige sportvelden, is ruimte om maximaal 80 woningen te bouwen. Het project heeft een verwacht eindresultaat van nihil. Uit de Meerjaren Perspectief Stedelijke Ontwikkeling (MSPO) 2020 blijkt dat uit de geactualiseerde grondexploitatieberekeningen de kosten flink zijn gestegen. Voor de gemeente Zeist heeft dit echter geen directe financiële consequenties. Uit de samenwerkingsovereenkomst met de Provincie Utrecht uit 2015 blijkt dat zowel de tegenvallers als meevallers voor conto zijn voor de Provincie Utrecht, zolang de gemeente voldoet aan de bepalingen in de overeenkomst. Dit betekent dat er voor dit specifieke project geen sprake is van een verliesvoorziening of winstneming. Het verwachte resultaat van € 2,6 miljoen wordt door de gemeente in zijn geheel als bijdrage afgedragen aan het programma Hart van de Heuvelrug.

Overige grondexploitaties

De gemeente Zeist kent nog twee actieve grondexploitaties: Harmonielaan en Exploitatie Cornelis Vlotlaan. Gezien de omvang van deze projecten beperkt zijn, zijn deze projecten niet nader besproken. Het project Den Dolder Foxlaan is in 2019 afgesloten.

Sociaal domein

Algemeen

De gemeente Zeist voert diverse regelingen uit in het sociaal domein waarbij taken veelal zijn ondergebracht bij derde partijen. Hieronder hebben wij een overzicht opgenomen van de belangrijkste onderdelen en door wie deze werkzaamheden uitgevoerd worden:

Onderdeel	Uitvoerder	Wijze van uitbesteding	Bepaling last boekjaar
Uitkeringen (Participatiewet)	Regionale Dienst Werk en Inkomen Kromme Rijn Heuvelrug	Mandatering	Werkelijke lasten
PGB's	Sociale verzekeringsbank	Mandatering	Afrekeningen op basis van werkelijke lasten
Jeugdwet	Zelfstandig	n.v.t.	Afrekeningen op basis van werkelijke lasten
WMO	Zelfstandig	n.v.t.	Afrekeningen op basis van werkelijke lasten

Uitkeringen (Participatiewet)

De participatiewet is uitbesteed aan de Regionale Dienst Werk en Inkomen Kromme Rijn Heuvelrug (RDWI). De accountant van RDWI heeft haar werkzaamheden ten aanzien van de SiSa-verantwoording afgerond, hieruit zijn geen controlebevindingen naar voren gekomen. Wij hebben conform wet- en regelgeving gebruik gemaakt van de werkzaamheden door de accountant van RDWI voor de gemeente Zeist.

Uitgaven PGB's

Inzake de PGB-budgetten stelt de gemeente de aanspraak vast hetgeen wordt vastgelegd in een beschikking. De SVB verwerkt en registreert de ten laste van de beschikkingen gedeclareerde uitgaven. Het SVB betaalt de declaraties aan zorgverleners en PGB-budgethouders. De verantwoorde lasten inzake de PGB bedragen over het boekjaar 2019 € 1,4 miljoen.

Uitgaven PGB's (vervolg)

Gemeente Zeist heeft een onderzoek gedaan naar de rechtmatigheid en de prestatieleving van de PGB-budgetten. Dit heeft geleid dat de totale onzekerheid is gedaald tot een bedrag van nihil (2018: € 146.000). Wij zijn van mening dat de gemeente voldoende aanvullende werkzaamheden heeft uitgevoerd, conform de BADO notitie PGB-verantwoording / controle door gemeenten d.d. 13 maart 2018, om de rechtmatige levering en de prestatieverklaring vast te stellen en aan te tonen.

De werkzaamheden vanuit de BADO notitie PGB-verantwoording worden door de gemeente nu nog ad-hoc / achteraf gegevensgericht gecontroleerd. Wij adviseren om deze controlewerkzaamheden verder in te bedden in de reguliere processen van de Jeugd en WMO. Hiermee kan de controle op de PGB's meer efficiënt en tijdig plaatsvinden en krijgt de gemeente tevens eerder zicht in de gang van zaken bij de cliënten om mogelijk bij te sturen. Het wordt dan ook eenvoudiger om de verwachte en geleverde zorg, zoals besproken met cliënten, af te zetten tegen de daadwerkelijke bestedingen zoals ingediend.

Jeugdwet

De uitvoering van de taken van de jeugdzorg vindt plaats binnen de gemeente Zeist in samenwerking met het KCC, Sociaal Team, CJG en de regio Utrecht Zuid-Oost. De gemeente Zeist is zelf verantwoordelijk voor de controle van de levering van de afgesproken zorg. De gemeente maakt hier gebruik van de productieverantwoordingen van de zorgaanbieders voorzien van een controleverklaring van de accountant. Voor de controle op de rechtmatigheid van de levering van de gemaakte kosten zijn de opgaven van zorgverleners voorzien van controleverklaring noodzakelijk. De totale onzekerheid is op dit moment € 2 miljoen (2018: € 1,4 miljoen). De toename in de onzekerheden is grotendeels te verklaren doordat ten opzichte van vorig jaar meer gewerkt wordt met kleine zorgaanbieders, die in overeenstemming met het controleprotocol niet verplicht zijn tot het verstrekken van een controleverklaring.

Sociaal domein

WMO

Inzake de WMO taken is de gemeente met betrekking tot de levering van de zorg net als bij de jeugd afhankelijk van goedkeurende controleverklaringen van zorgaanbieders om de levering van zorg vast te kunnen stellen. De totale onzekerheid is op dit moment € 2 miljoen (2018: € 0,6 miljoen). Net als bij de Jeugdwet is de toename van de onzekerheden vooral te verklaren door een toename in geleverde zorg door zorgaanbieders waarvan de omvang van de gedeclareerde bedragen geen controleverklaring vereist.

Eigen bijdrage WMO

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding, zorg in natura of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de WMO een eigen bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de WMO geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is.

Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen. De gemeente Zeist heeft deze onzekerheid van € 446.326 toegelicht in de jaarrekening 2019.

Overige bevindingen (1)

Actueel beheerplan onderhoudsvoorziening woningen

In december 2017 heeft de Commissie BBV de notitie Materiële vaste activa uitgebracht, waarin een aantal stellige uitspraken zijn opgenomen met betrekking tot de opname en verwerking van voorzieningen voor groot onderhoud. Hierin is onder meer bepaald dat:

- voorzieningen alleen met instemming van de Raad kunnen worden ingesteld en dienen te worden gevoed op basis van een recent beheerplan (in de basis maximaal vijf jaar oud);
- tussentijdse bijstelling van het beheerplan binnen de vijf jaar is verplicht, indien een belangrijke afwijking is opgetreden in de staat van het onderhoud.

De commissie BBV heeft begin januari 2018 een uitspraak gedaan dat beheerplannen die ten grondslag liggen aan de voorziening door de raad geaccordeerd moeten worden. Dit heeft echter niet plaatsgevonden voor de onderhoudsvoorziening woningen, wel hebben wij vastgesteld dat er een beleid is opgesteld en dat het gehanteerde meerjaren-onderhoudsplan (MOP) op zichzelf niet ouder is dan 5 jaar. Omdat vanuit de begroting jaarlijks een budgetrecht naar het College wordt gelegd hebben wij het niet vaststellen van de beheerplannen door de Raad voor 2019 als een formele onrechtmatigheid gekwalificeerd.

Inhoud voorziening

Daarnaast zijn in de notitie Materiële vaste activa spelregels opgenomen over de inhoud van een onderhoudsvoorziening. Zo mag een onderhoudsvoorziening alleen worden gevormd ter dekking van groot-onderhoud. Daarnaast is er bij aanpassing die leiden tot een significante kwaliteitsverbetering (object blijft niet in dezelfde staat), er geen sprake van groot onderhoud, maar van een investering (bijvoorbeeld een renovatie) die geactiveerd moet worden.

In het onderhoudsplan van de gemeente Zeist uit 2017 wordt jaarlijks € 150.000 geraamd met betrekking tot verduurzaming. Daarnaast bestaat de overige ramingen ook uit elementen met het karakter van klein onderhoud en vernieuwingen. Het plan voldoet daarmee dus niet aan de vereisten voor het uitvoeren van groot onderhoud.

Indien de elementen met betrekking tot verduurzaming, op basis van het actuele beheerplan en de begrote stortingen en onttrekkingen (op basis van het beheerplan) worden geëlimineerd resteert er aan het einde van de looptijd een bedrag van circa € 500.000 in de voorziening.

Op grond van de notitie Materiële vaste activa heeft de gemeente twee keuzes:

- ingeval de voorziening duidelijk een te grote omvang heeft gekregen, dan mag een overschot door middel van een Raadsbesluit in een keer vrijvallen ten gunste van het resultaat; of
- de toekomstige jaarlijkse toevoegingen kunnen met instemming van de Raad terug worden gebracht naar een lager niveau.

Wij adviseren het college derhalve om zo spoedig mogelijk een voorstel hieromtrent en met inachtneming van onze opmerking inzake het beheerplan aan de Raad voor te leggen.

Advies inzake procedure beheerplannen

Wij adviseren de procedure ten aanzien van het opstellen van beheerplannen, het vaststellen, het monitoren van de tussentijdse voortgang en de informatieverschaffing te verbeteren. Daarnaast adviseren wij de gemeente om periodiek te monitoren of de verantwoording inzake de onderhoudsvoorzieningen BBV compliant is (actueel beheerplan).

Overige bevindingen (2)

Voorziening vervanging riolering

In onze accountantsverslag van 2018 hebben wij gerapporteerd dat er grote verschillen waren tussen de GRP, opgesteld door Royal HaskoningDHV, en de opgenomen voorziening vervanging riolering. Het verschil was in 2018 € 2,1 miljoen. In 2019 is dit verschil opgelopen tot € 2,9 miljoen. De voorziening vervanging riolering bedraagt ultimo 2019 € 5,7 miljoen. Ook dit jaar is dit verschil besproken. De ontvangen toelichting is conform de toelichting van voorgaand jaar. Het GRP heeft de intentie om inzichtelijk te maken dat 'sparen' nodig is. De vervangingsinvesteringen zullen in de toekomst plaatsvinden, alleen is het nog onzeker wanneer. De investeringen zijn nu veelal uitgesteld en zullen later in de tijd plaatsvinden. Doordat deze investeringen nog niet hebben plaatsgevonden, stijgt de voorziening in omvang. Intern binnen de gemeente is het standpunt dat bij eventuele vervanging van de riolering de kosten hoger zullen liggen. Daarnaast hanteert de gemeente een veel langere periode, namelijk 80 jaar. Naar verwachting zal begin van 2021 een nieuw GRP worden opgesteld welke in de 2^e helft van 2021 zal worden vastgesteld.

Egalisatieserve FLO (oud) brandweer

Deze reserve (2019: € 0,8 miljoen) wordt ingezet voor het overgangsrecht voor beroepsmedewerkers en vrijwilligers van de brandweer, die op 31 december 2005 een aanstelling hadden. Jaarlijks betaalt de gemeente een bijdrage aan de veiligheidsregio Utrecht (Vru) waarvan de FLO een onderdeel uitmaakt. De risico's mbt de FLO liggen daarmee primair bij de Vru.

Omgevingsvergunningen

In onze management letter 2019 hebben wij gerapporteerd dat er geen collegiale toetsing zichtbaar plaatsvindt op de juistheid van het legesbedrag en de gehanteerde bouwsom. Wij hebben gedurende onze controle een gegevensgerichte steekproef uitgevoerd om de juistheid van de legesberekening vast te stellen. Hierbij hebben wij geen afwijkingen geconstateerd.

Handmatige betalingen

In onze management letter 2019 hebben wij gerapporteerd dat onjuiste handmatige betalingen zijn verricht welke niet zijn gedetecteerd binnen de (betalings)organisatie. Wij hebben vastgesteld dat het proces rondom handmatige betalingen door de interne organisatie is verscherpt. Tevens heeft de afdeling Control een integrale controle uitgevoerd op de handmatige betalingen. Wij hebben vastgesteld dat deze controle grondig is uitgevoerd. Uit dit onderzoek zijn geen specifieke bijzonderheden naar voren gekomen. Ook uit onze eigen testwerkzaamheden op de handmatige betalingen hebben wij geen bijzonderheden of onrechtmatigheden geconstateerd.

Te laat indienen van verantwoording van subsidieaanvragen:

Uit onze statistische steekproef op de subsidies 2019 heeft de afdeling interne controle geconstateerd dat 9 van de 17 subsidieaanvragen te laat waren ingediend volgens de Algemene Subsidieverordening. Wij komen tot dezelfde conclusies. Dit betreft een feitelijke onrechtmatigheid welke geen invloed heeft op het rechtmatigheidsoordeel van de accountant. Wij raden de gemeente aan om kritisch naar dit proces te kijken en controles binnen het proces te integreren om tijdige subsidieafhandeling te waarborgen.

Geen zichtbare controle op salarismutaties:

In onze management letter 2019 hebben wij geconstateerd dat op de invoer van de salarismutaties in de salarisadministratie een collegiale toetsing plaatsvindt, maar dat bij ingewikkelde mutaties deze controle niet heeft plaatsgevonden. Aan het eind van het jaar heeft afdeling Control tevens geconstateerd dat de controle op de invoer van de salarismutaties niet effectief is. Naar aanleiding van deze bevindingen hebben wij aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd specifiek op de salarismutaties gedurende 2019. Wij hebben vastgesteld dat de geselecteerde salarismutaties juist zijn ingevoerd in de salarisadministratie en onderbouwd kan worden door een geautoriseerd document.

Overige bevindingen (3)

Verbonden partijen

De paragraaf verbonden partijen in de huidige jaarrekening voldoet op dit moment niet aan de minimumvereisten van artikel 15 van de BBV. De volgende gegevens staan niet vermeld per verbonden partij: (a) het belang dat de provincie onderscheidenlijk de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar; (b) de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar; (c) de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar. De gemeente heeft met instemming van de raad besloten om dit niet aan te passen in de jaarrekening en deze gegevens te verwerken in de begroting. Wij constateren dat de jaarrekening op dit punt derhalve niet voldoet aan de BBV vereisten.

Corona

De gevolgen van de Corona-uitbraak eind februari 2020 heeft geleid tot ongekende maatregelen en heeft enorme gevolgen voor de samenleving. Die gevolgen zijn op meerdere gebieden zichtbaar, zowel operationeel als financieel. Uw gemeente is onder andere belast met de uitvoering van, het door de Nederlandse overheid, ingestelde pakket aan noodmaatregelen. Dit zal voor een belangrijk deel impact hebben op het verslagjaar 2020.

De Nederlandse Beroepsvereniging van Accountants (NBA) heeft in maart 2020 Audit Alert 42 uitgevaardigd waarin de impact van deze crisis ten aanzien van de jaarrekening 2019 is opgenomen. Voor uw gemeente betekent dit in ieder geval een additionele toelichting in het jaarverslag en in de jaarrekening onder de sectie 'gebeurtenissen na balansdatum'.

Daarnaast constateren wij een aantal belangrijke aandachtspunten voor de financiële verantwoording in 2020 als gevolg van de Corona-crisis. Hoe gaat de gemeente om met zorginstellingen die zorg declareren die door de situatie niet geleverd is.

Daarnaast zien wij een stijging van het fraude risico in de toekenning van steunmaatregelen. Wij adviseren de gemeente om deze aandachtspunten mee te nemen in de uit te voeren controlewerkzaamheden voor 2020.

Bestede subsidies

Wij hebben bij de controle van de SiSa vastgesteld dat de overlopende posten met betrekking tot de bestede subsidies niet juist waren opgenomen in de jaarrekening. Het verschil van circa € 0,7 miljoen was verantwoord als bestemmingsreserve in plaats van als overlopende passiva. De gemeente heeft de verwerkingswijze inzake de SiSa regeling H4 Specifieke uitkering sport van € 0,5 miljoen middels het opstellen van een erratum alsnog gecorrigeerd. Daarmee resteert een verschil van € 0,2 miljoen welke in Bijlage B als ongecorrigeerd verschil is opgenomen.

Rechtmatigheid (1)

Europese aanbestedingsrichtlijnen

In het kader van de rechtmatigheid van de jaarrekening 2019 is een controle uitgevoerd op de naleving van de (Europese) aanbestedingsrichtlijnen. De drempelbedragen voor EU aanbestedingen in 2019 voor werken is € 5.548.000 en voor leveringen en diensten € 221.000. Uit onze controle op de rechtmatigheid van de inkopen blijkt dat voor 7 gemeentelijk inkooptrajecten met een inkoopwaarde van in totaal € 0,9 miljoen niet de juiste procedure is gevolgd. Op basis van onze controle komt naar voren dat deze inkopen Europees aanbesteed hadden moeten worden, gezien de cumulatieve opdrachtwaarden de Europese drempelwaarde overschrijden. Door de gemeente is veelal gekozen om deze trajecten onderhands te gunnen omdat de inkopen op verschillende momenten in de tijd zijn uitgevoerd. Dit maakt het voor de gemeente lastig om in te schatten wat de opdrachtwaarde van deze trajecten zal zijn. Wij hebben dit bedrag als rechtmatigheidsfout aangemerkt. Bij de uiteindelijke afwikkeling van onze werkzaamheden hebben wij enkele inkooptrajecten juridisch en inhoudelijk laten toetsen door de inkoopadviseur van de gemeente Zeist. In overleg met de inkoopadviseur hebben wij kunnen instemmen dat deze trajecten juist zijn aanbesteed. Wij merken wel op dat de analyse naar een hoger en meer gedetailleerd niveau moet worden getild om proactief te monitoren of aanbestedingen op een rechtmatige en adequate wijze volgens de EU Aanbestedingsregels hebben plaatsgevonden

De gemeente Zeist kent een decentrale inkooporganisatie, waarbij de adviesinwinning van de inkoopadviseur bij een aanbestedingstraject niet verplicht is. Wij adviseren de gemeente om kritisch naar de huidige inrichting van de interne beheersing rondom aanbestedingen te kijken en waar nodig deze aan te scherpen om het risico van onrechtmatige aanbestedingen te verlagen. Daarnaast raden wij de gemeente aan om per aanbestedingstraject te motiveren voor welke aanbestedingsvorm is gekozen en dit schriftelijk vast te leggen om zo onrechtmatigheden te voorkomen.

Europese aanbestedingsrichtlijnen (vervolg)

Als laatste adviseren wij de gemeente om de contractenadministratie zoveel mogelijk te updaten. Wij hebben reeds vernomen van de gemeente dat met de implementatie van de nieuwe financiële applicatie dit hoge prioriteit heeft en hier al een slag in is gemaakt.

Rechtmatigheid (2)

Begrotingsrechtmatigheid

Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2019, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd. De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium zijn gebaseerd op artikel 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moeten door de gemeenteraad zelf nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet.

Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan de gemeenteraad, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan de gemeenteraad van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat inbreuk wordt gemaakt op het budgetrecht van de raad. Het begrotingscriterium is verder verijnd en uitgewerkt in de Kadernota 2019 van de Commissie BBV.

In de kadernota is opgenomen dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Deze kostenoverschrijdingen moeten dan wel goed herkenbaar in de jaarrekening zijn opgenomen. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet gekeken worden naar de lastenoverschrijdingen per programma.

In de toelichting op de staat van baten en lasten is door het college een analyse van de overschrijdingen opgenomen. De overschrijdingen zijn toereikend toegelicht en passen binnen het bestaande beleid of worden gecompenseerd door hogere baten binnen het programma.

Het college stelt uw gemeenteraad voor genoemde overschrijdingen te autoriseren in het kader van de vaststelling van de jaarrekening 2019. Vooruitlopend hierop zijn wij hiervan reeds uitgegaan bij het vormen van ons oordeel over de (begrotings)rechtmatigheid. Wij constateren de volgende overschrijdingen op lastenniveau ten opzichte van de gewijzigde begroting.

Lastenoverschrijding programma	Begrotingsafwijking
Programma 3 Economie (totaal € 0,2 miljoen)	Budgetoverschrijding wordt deels gecompenseerd door hogere opbrengsten dan geraamd. Onrechtmatig maar telt niet mee in het oordeel
Programma 4 Onderwijs (totaal € 0,6 miljoen)	Budgetoverschrijding wordt deels gecompenseerd door hogere opbrengsten dan geraamd. Onrechtmatig maar telt niet mee in het oordeel
Programma 6 Sociaal Domein (totaal € 0,3 miljoen)	Budgetoverschrijding bij open einde regelingen. Onrechtmatig, maar telt niet mee in het oordeel.
Programma 8 Ruimtelijke ontwikkeling en volkshuisvesting (totaal € 0,5 miljoen)	Budgetoverschrijding wordt deels gecompenseerd door hogere opbrengsten dan geraamd. Onrechtmatig maar telt niet mee in het oordeel.
Programma 9 Bestuur (totaal € 1,2 miljoen)	Budgetoverschrijding bij open einde (subsidie)regelingen. Onrechtmatig, maar telt niet mee in het oordeel.

Rechtmatigheid (3)

Kredieten

Wij zijn nagegaan of de investeringen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door de gemeenteraad geautoriseerde kredieten. Wij constateren dat er geen materiële overschrijdingen op investeringsniveau aanwezig zijn ten opzichte van de gevoteerde kredieten.

Mutaties in de reserves

De mutaties in de reserves zoals opgenomen in de jaarrekening kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Gewijzigde begroting	Jaarrekening	Vershil
Dotaties	€ 12.001.000	€ 22.672.000	- € 10.761.000
Onttrekkingen	€ 26.018.000	€ 30.769.000	€ 4.751.000
Saldo mutaties in de reserves	- € 14.017.000	€ 8.097.000	- € 6.010.000

Aan de afwijkingen liggen raadsbesluiten ten grondslag inzake de gehanteerde systematiek. De rechtmatigheid is door ons vastgesteld.

Niet financiële beheershandelingen

Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole door de accountant. De accountant toetst deze handelingen en beslissingen niet inhoudelijk door gegevensgericht onderzoek. Volstaan wordt in dit kader met het beoordelen van het interne systeem van risicoafwegingen. Binnen dit systeem moeten voorwaarden zijn geschapen om risico's goed te kunnen beoordelen en in de tijd te kunnen volgen.

Wij hebben ons een beeld gevormd over de wijze van totstandkoming van de inventarisatie van de risico's en de getrouwe weergave van de hieruit mogelijk voortvloeiende financiële gevolgen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van het jaarverslag.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Uw gemeente heeft de toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik neergelegd in interne controleplannen. De uitkomst van deze toets heeft niet geleid tot bevindingen die invloed hebben op de rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties.

SiSa-bijlage en WNT

SiSa-bijlage

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2019. De hierbij geconstateerde fouten en onzekerheden dienen op grond van het Bado in het verslag van bevindingen te worden opgenomen indien de navolgende rapporteringstolerantie per specifieke uitkering wordt overschreden:

- € 12.500 indien de omvangbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000 is;
- 10% indien de omvangbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is;
- € 125.000 indien de omvangbasis groter dan € 1.000.000 is.

Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de specifieke uitkeringen de volgende bevindingen:

- Regeling D8 Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB) – de gemeente heeft nog geen subsidieverantwoording ontvangen om vast te stellen of de lasten op een rechtmatige wijze zijn verantwoord. Deze verantwoording zou voor 1 mei 2020 opgeleverd dienen te worden. Wij hebben de uitgaven van circa € 626.000 daarom als onzeker aangemerkt in de SiSa verantwoording.
- Regeling H4 Specifieke uitkering sport (SPUK) - hier is sprake van een onzekerheid die de gemeente moet toelichten in de jaarrekening 2019 bij de post omzetbelasting en in de SiSa-bijlage. De gemeente dient in de toelichting kolom in de SiSa-bijlage (indicator H4/10) op te merken dat verantwoorde bestedingen onzeker zijn als gevolg van 'geen zekerheid btw-positie sportbedrijf'.

Voor de overige specifieke uitkeringen hebben wij geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

De SiSa-bijlage dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli aanstaande elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. Door middel van een voorgeschreven tabel dienen wij te rapporteren over onze bevindingen ten aanzien van de in de jaarrekening opgenomen SiSa-bijlage.

In bijlage A bij dit rapport zijn deze bevindingen in de voorgeschreven tabel opgenomen. U kunt deze tabel hanteren ten behoeve van verzending naar het CBS.

WNT verantwoording

Sinds enkele jaren geldt de Wet normering topinkomens (WNT). Op basis van deze wet zijn de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector en de uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen wettelijk gemaximeerd.

Voor topfunctionarissen geldt naast de maximering van de bezoldiging en eventuele uitkering wegens beëindiging van het dienstverband een publicatieverplichting in de jaarrekening. Deze publicatieverplichtingen geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen met een dienstbetrekking, indien hun bezoldiging het algemene bezoldigingsmaximum (naar rato van de omvang van het dienstverband) overschrijdt.

In het kader van de jaarrekening 2019 heeft u een analyse uitgevoerd van de topfunctionarissen en hun bezoldiging en eventuele uitkering wegens beëindiging dienstverband binnen uw organisatie. Tevens heeft u vastgesteld of er overige functionarissen, niet topfunctionarissen met een dienstbetrekking zijn die een hogere bezoldiging dan het naar rato van de omvang van het dienstverband berekende algemene bezoldigingsmaximum voor 2019 kennen. Deze informatie heeft u opgenomen in de toelichting op de jaarrekening. Wij hebben de juistheid en volledigheid van deze toelichting gecontroleerd en hebben vastgesteld dat de toelichting voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

De naleving van de anticumulatiebepaling maakt geen onderdeel uit van de controle van de accountant. De WNT-toezichthouders kunnen hier wel zelfstandig onderzoek naar doen en zo nodig handhavend optreden.

Bevindingen interne beheersing

5. Bevindingen interne beheersing

5.1 Algemeen

Naar aanleiding van onze tussentijdse controle over 2019 hebben wij op 26 november 2019 jl. een management letter uitgebracht. Onze doelstelling van deze controle is om een beeld te krijgen of de interne beheersingsomgeving en de daarin opgenomen maatregelen van interne controle toereikend zijn in het kader van onze opdracht tot de controle van de jaarrekening van uw gemeente. Dit beeld is in belangrijke mate bepalend voor onze risico-inschatting en hiermee voor de omvang en diepgang van onze werkzaamheden die wij bij de jaarrekeningcontrole moeten uitvoeren teneinde de gewenste zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening géén materiële fouten bevat. Uit onze risico-inschatting komen een aantal risicogebieden naar voren die een verhoogd risico met zich meebrengen op een materiële fout in uw jaarrekening.

1. Waardering van uw grondexploitatie.
2. Aanbestedingsrechtmatigheid.
3. Verantwoording in het kader van de Wet Normering Topinkomens (WNT).
4. Risico dat het management van de gemeente de procesafspraken doorbreekt, hetgeen een standaard risico is vanuit onze beroepsregels. Dit risico ziet bij uw gemeente met name toe op de schattingsposten in de grondexploitatie en voorzieningen.
5. Prestatielevering van de jeugdzorg en de PGB's.

5.2 Automatisering

IT wordt een steeds belangrijker onderdeel van de bedrijfsvoering en daarmee ook van de jaarrekening- controle. Onze IT audit is vooral gericht op de systemen Decade en Corsa. Deze systemen worden in 2020 vervangen door een nieuw financieel pakket. De adviespunten die wij bij de oude systemen hebben gesignaleerd (o.a. op het gebied van wachtwoordbeleid en autorisatiematrix) zijn/worden meegenomen in de implementatie van het nieuwe systeem. Wij adviseren het college hieraan prioriteit te geven. Enerzijds in verband met de risico's die er mee samenhangen. Anderzijds om de IT omgeving de bedrijfsvoering zo goed mogelijk te laten faciliteren.

Onze controle was niet primair gericht op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen opdracht van het management ontvangen. De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

5.3 Grondexploitatie

In het kader van de jaarrekeningcontrole hebben wij de actualisatie ten aanzien van de grondexploitaties inhoudelijk beoordeeld. Op basis hiervan hebben wij geen specifieke bevindingen.

5.4 Fraude en naleving wet- en regelgeving

Het college is primair verantwoordelijk voor het voorkomen van fraude, het naleven van wet- en regelgeving en voor een cultuur van eerlijkheid en integriteit en dient zowel preventieve als repressieve beheersingsmaatregelen te nemen om de kans op fraude en overtreding van wet- en regelgeving zo veel mogelijk te beperken. De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het toezicht op het college in de uitvoering van deze taken.

Voor het uitoefenen van deze verantwoordelijkheid maakt het college gebruik van diverse beheersingsmaatregelen, zoals interne richtlijnen en gedragscodes, controle technische functiescheiding en periodieke rapportages over financiën.

Ten behoeve van onze jaarrekeningcontrole identificeren wij, in het kader van NV COS 240/250, de risico's met betrekking tot fraude en overtreding van wet- en regelgeving en beoordelen wij de interne beheersings-maatregelen die gericht zijn op het voorkomen en signaleren van (materiële) fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving. Voor zover relevant voor onze controle voeren wij gegevensgerichte controlewerkzaamheden uit. Onze controle is echter niet specifiek gericht op het signaleren van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving. Gedurende onze controle heeft de gemeente ons geïnformeerd over twee onregelmatigheden die zijn geconstateerd binnen het inkoop/betalingsproces. De gemeente heeft deze onregelmatigheden intern geconstateerd en adequaat geredresseerd. Naar aanleiding van deze onregelmatigheden hebben wij aanvullende controlewerkzaamheden uitgevoerd, hieruit zijn geen andere bevindingen naar voren gekomen.

5. Bevindingen interne beheersing

5.5 Naleving wet- en regelgeving en overige

Wij informeren de gemeenteraad over illegale handelingen waarbij het hoger kader is betrokken en over fraude en illegale handelingen (of deze nu door het hoger kader of door andere werknemers zijn veroorzaakt) die een onjuistheid van materieel belang in de jaarrekening tot gevolg hebben. Gedurende de controle zijn geen significante punten gesignaleerd ten aanzien van feitelijke of vermoedelijke niet-nakoming van wet- en regelgeving, voor zover deze van belang worden geacht voor de mate waarin de gemeenteraad in staat is haar taken te vervullen.

5.6 Corruptie en omkopingsrisico's

Uw gemeente maakt onderdeel uit van de overheidssector waarin corruptie vaker dan bij andere sectoren voorkomt. Dit komt onder andere omdat veel transacties met een relatief grote omvang plaatsvinden, de transparantie over marktprijzen niet in alle gevallen voldoende is om te beoordelen en frequent zaken gedaan wordt met andere corruptiegevoelige sectoren (vastgoed, constructie, infrastructuur et cetera). Hierdoor hebben wij dit als aandachtspunt in onze controle meegenomen.

Corruptie is een wereldwijd probleem waarbij het uw verantwoordelijkheid is om corruptie binnen uw gemeente te voorkomen. Onze beroepsregels zijn in de praktijkhandreiking "Corruptie, werkzaamheden van de accountant" verder aangescherpt, hetgeen tot aanvullende werkzaamheden heeft geleid.

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht om eventuele effecten van dit risico ten behoeve van onze controle van de jaarrekening te mitigeren:

- Detailcontrole op de inkopen en aanbestedingen om vast te stellen dat alle inkopen conform de geldende Europese aanbestedingsregels en de Aanbestedingswet zijn aanbesteed.
- Door middel van een steekproef vaststellen of voor alle inkopen welke in rekening zijn gebracht aan de gemeente ook een prestatie is geleverd door de tegenpartij.

- Door middel van een steekproef vaststellen of bij alle materiële grondaankopen en –verkoop door de gemeente vastgestelde procedures in materiële zin zijn gevolgd.
- Door middel van een steekproef vaststellen of alle verstrekte subsidies in overeenstemming met de geldende interne wet- en regelgeving zijn verstrekt.

Uit bovenstaande werkzaamheden zijn geen bevindingen voortgekomen.

Overige onderwerpen

6. Aandachtspunten auditcommissie

Financiële beheersing parkeerbedrijf

De coöperatie Parkeerservice zorgt voor de uitvoering van de aan parkeren gerelateerde zaken, zoals de uitgifte van parkeervergunningen, de inning van de naheffingen en het beheer van de parkeergarages- en systemen. De parkeeropbrengsten worden door ParkeerService geïnd en afgedragen aan de gemeente. Jaarlijks wordt er door de ParkeerService een jaarrapportage opgesteld, welke door Baker Tilly, kantoor Utrecht, beoordeeld wordt middels een rapport van feitelijke bevindingen. Uit het rapport van feitelijke bevindingen zijn geen bijzonderheden geconstateerd. In dit rapport is vastgesteld dat de verschillende soorten parkeeropbrengsten in de jaarrapportage 2019 aansluiten met de verschillende sub-administraties van ParkeerService. Wij hebben in onze controle tevens vastgesteld dat de parkeeropbrengsten, afdrachten en de nog te vorderen bedragen aan ParkeerService in de jaarrapportage 2019 aansluiten met de verantwoorde bedragen in de financiële administratie van de gemeente Zeist. Hieruit zijn geen bijzonderheden naar voren gekomen.

Wij constateren dat de juistheid van de parkeeropbrengsten gewaarborgd is. Wij merken op dat voor het volledigheidaspect aanvullende beheersingsmaatregelen vanuit de gemeente benodigd zijn.

Masterplan Buitensportaccommodaties - financiële risico's.

Op 7 november 2017 heeft de Raad het Masterplan Buitensportaccommodaties vastgesteld, omdat sport(aanbod) en sportaccommodaties bijdragen aan de gezondheid, plezier en saamhorigheid binnen de gemeente Zeist.

Wij hebben van de gemeente de volgende bestanden ontvangen:

- Raadsbesluit voor het instemmen van Masterplan voor de gemeentelijke buitensportaccommodaties.
- Raadsbesluit voor bijstelling van masterplan buitensport – onderzoekstraject “Noordweg”.
- Notitie Toekomstperspectief uitbreiding Sportpark Noordweg.
- Toelichting sturingsdocument d.d. 20-02-2020.

De eindconclusie van de notitie Noordweg is dat met de huidige gegevens zoals nu bekend, het uitbreidingsplan van het Sportpark binnen een redelijke termijn en de beschikbare middelen niet kan worden gerealiseerd. Uit de door de gemeente aangeleverde documentatie hebben wij geen informatie om tot een andere conclusie te komen.

Verbonden partijen : systeem voor inzicht risico's

De afdeling Control heeft op basis van een risicogerichte roulatie voor het boekjaar 2019 de RDWI als verbonden partij geselecteerd. De participatiewet is uitbesteedt aan de RDWI.

Uit de risico-inschattingswerkzaamheden zijn de volgende risico's geïdentificeerd:

1. Het besluit tot toetreding in/deelname aan de verbonden partij/gemeenschappelijke regeling is niet genomen door het bevoegde bestuursorgaan.
2. De verbonden partij voldoet niet aan de doelstellingen en afspraken zoals vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomst/SLA.
3. De verbonden partij valt om/gaat failliet, waardoor de gemeente voor onvoorziene kosten komt te staan.
4. Onvoldoende monitoring/sturing of dienstverlening binnen het gestelde budget wordt uitgevoerd.

Uit de werkzaamheden van de afdeling Control komen de volgende bevindingen uit:

1. Het besluit om toe te treden tot een verbonden partij is genomen door een bevoegd bestuursorgaan, de Raad.
2. Er is een gemeenschappelijke regeling. De verantwoordelijkheden van de RDWI zijn vastgelegd in onder andere de participatiewet (vastgelegd in de GR). De RDWI levert periodiek (voorjaar-, najaar-, jaarrapportage) ter rapportage in hoeverre de doelstellingen uit de gemeenschappelijke regeling behaald zijn.
3. De ambtelijk vertegenwoordigers en het bestuur houden toezicht. De verbonden partij rapporteert middels de P&C-documenten. De externe accountant controleert de jaarrekening van de verbonden partij op zowel getrouwheid als op rechtmatigheid en geeft een controleverklaring af. De gemeente steunt op deze controleverklaring.
4. De portefeuillehouder vertegenwoordigt de gemeente in zowel het dagelijks bestuur als het algemeen bestuur. De gemeente wordt in de gelegenheid gesteld een zienswijze in te dienen op de P&C-stukken. Zeist maakt daar standaard gebruik van. De raad wordt middels een raadsinformatiebrief door het college geïnformeerd over de zienswijze.

In onze controle hebben wij geen andere risico's geïdentificeerd.

6. Overige onderwerpen

6.1 Wet Normering Topinkomens (WNT)

Ontwikkelingen – bezoldigingsmaximum

De minister van BZK heeft het algemeen bezoldigingsmaximum voor 2020 vastgesteld op € 201.000. Ook de bezoldigingsmaxima voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking zijn voor 2020 geïndexeerd. De eerste twaalf kalendermaanden van de functieervulling mag de bezoldiging niet meer bedragen dan de som van € 26.800 per maand voor de eerste zes maanden en € 20.300 per maand voor de volgende zes maanden, óf indien dit lager is, de som van het aantal gewerkte uren vermenigvuldigd met het maximum uurtarief van het betreffende jaar. Het maximum uurtarief bedraagt voor 2020 voor de eerste twaalf kalendermaanden € 193 (2019: € 187). Vanaf kalendermaand 13 geldt het voor de instelling toepasselijke bezoldigingsmaximum zoals die ook geldt voor een topfunctionaris met dienstbetrekking.

Facultatief: ook de sectorale normen 2020 zijn geïndexeerd.

Alle bezoldigingsmaxima zijn te vinden op

<https://www.topinkomens.nl/documenten/regelingen/2019/11/28/bezoldigingsmaxima-2020>.

Ontwikkelingen – openbaar te maken informatie

Vanaf 2020 dienen voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking de daadwerkelijk gewerkte uren gedurende de eerste twaalf kalendermaanden openbaar gemaakt te worden. Dit betekent dat u inzicht moet hebben in en een registratie moet hebben van deze gewerkte uren door de topfunctionaris zonder dienstbetrekking.

Voor topfunctionarissen die naast hun topfunctie:

- tevens nevenwerkzaamheden vervullen bij uw organisatie, of
- werkzaamheden verrichten bij aan uw organisatie gelieerde rechtspersonen, of
- gelijktijdig leidinggevende topfunctionaris in dienstbetrekking is bij een andere rechtspersoon of instelling waarop de WNT van toepassing is

geldt dat vanaf de verantwoording 2020 de WNT-gegevens die op deze zogenaamde samenloop van werkzaamheden betrekking heeft openbaar moeten worden gemaakt. Voor de openbaar te maken gegevens verwijzen wij naar artikel 5 van de Uitvoeringsregeling WNT die geldt vanaf 1 januari 2020.

6.2 Wet normalisering arbeidsrechtpositie ambtenaren (Wnra)

Per 1 januari jl. is de Wnra in werking getreden. Kort samengevat houdt die wet in dat de ambtenaar sinds dit jaar een gewone werknemer is en dat de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek op hen van toepassing zijn (enkele uitzonderingen daargelaten). Dit betekent onder andere dat de ambtenaar niet langer op basis van een (eenzijdige) aanstelling werkzaam is, maar op basis van een (tweezijdige) arbeidsovereenkomst. Dit betekent onder meer dat de ambtenaar ontslagbescherming geniet, recht heeft op een transitievergoeding bij ontslag en dat de wettelijke opzegbepalingen van toepassing zijn. De Wnra vraagt dat u keuzes maakt over bijvoorbeeld de inhoud en vorm van de arbeidsovereenkomsten, de aanleg van dossiers en administratieve wijzigingen. Heeft u de juiste kennis hiervoor reeds in huis?

Ten slotte heeft de Wnra ook tot gevolg dat alle wetswijzigingen die onlangs met de Wet Arbeidsmarkt in Balans in werking zijn getreden, ook op gemeenten van toepassing zijn.

6.3 Wet compensatie transitievergoeding

- Als de werknemer meer dan 2 jaar ziek is, kan de werkgever ontslag aanvragen bij het UWV. De zieke werknemer heeft dan recht op een transitievergoeding.
- Werkgevers kunnen vanaf 1 april 2020 compensatie aanvragen als zij een werknemer ontslaan die meer dan 2 jaar ziek is.
- Zo voorkomt de overheid dat werkgevers te maken krijgen met een opeenstapeling van kosten na 2 jaar loon doorbetalen aan zieke werknemers.
- Om in aanmerking te komen voor de compensatie gelden de volgende voorwaarden:
 - de werknemer is ontslagen wegens langdurige ziekte;
 - de werknemer had op grond van de wet recht op een transitievergoeding;
 - de werkgever heeft de transitievergoeding betaald aan de werknemer.
- Het is aan de werkgever om bij het UWV aan te tonen dat aan alle voorwaarden wordt voldaan; het dossier moet dus op orde zijn.
- Houdt u er rekening mee dat er een termijn op de aanvraag en een maximum aan de compensatie zit.

6. Overige onderwerpen

6.4 Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB)

Oproepkrachten

- Een oproepkracht moet ten minste 4 dagen van tevoren schriftelijk worden opgeroepen. Deze termijn kan bij cao worden verkort tot 24 uur.
- Bij het intrekken/wijzigen van de oproep binnen 4 dagen voor de opgeroepen uren, heeft de oproepkracht toch recht op loon over de opgeroepen uren.
- Na iedere periode van 12 maanden moet u de oproepkracht een aanbod doen voor een vaste arbeidsomvang, gebaseerd op het gemiddelde aantal uren in de 12 voorafgaande maanden. De oproepkracht mag deze weigeren en blijft dan oproepkracht. U moet wel na iedere 12 maanden een aanbod doen.

Transitievergoeding

- Aanspraak vanaf de 1^e dag van het dienstverband (ook ingeval van beëindiging in de proeftijd) ingeval werkgever initiërende partij is om te komen tot een einde van de arbeidsovereenkomst.
- 1/3 bruto maandsalaris inclusief alle toeslagen en structurele emolumenten per dienstjaar (feitelijke duur).

Ketenregeling

- Maximaal 3 contracten voor bepaalde tijd in maximaal 3 jaar.
- Termijn om de keten te doorbreken is 6 maanden.

WW-premie

- De hoogte van de WW-premie wordt bepaald door het type contract. De lage premie (thans 2,94%) geldt voor een schriftelijk contract voor onbepaalde tijd met een vaste arbeidsomvang. De hoge premie (thans 7,94%) geldt voor flexibele contracten (met o.a. uitzonderingen voor BBL-ers en werknemers onder de 21 jaar).

Payrolling

- Payroll-werknemers hebben recht op dezelfde arbeidsvoorwaarden als werknemers van de opdrachtgever waar de payroll-werknemer werkt.

6.5 Wijzigingen Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Afgelopen periode heeft de commissie BBV één nieuwe notitie gepubliceerd, dit betreft de herziene notitie materiële vaste activa (MVA). Daarmee komt de vorige versie uit 2017 te vervallen. Deze notitie bevat één belangrijke wijziging: het is niet langer toegestaan om bij onvoldoende financiële middelen een termijn van vier jaar te hanteren voor het vormen van de voorziening. Ook is het niet toegestaan om op die wijze een negatieve voorziening aan te vullen. Een voorziening mag niet negatief zijn. Een onverwacht bij de jaarrekening gesignaleerde negatieve stand moet via een eenmalige last worden gedekt. Deze stellige uitspraak is een aanscherping ten opzichte van eerder gepubliceerde notities en treedt daarom in werking met ingang van het begrotingsjaar 2021. Verder bevat de nieuwe notitie een hoofdstuk gericht op het belang voor raadsleden, leden van provinciale staten en leden van het algemeen bestuur van waterschappen en gemeenschappelijke regelingen. Verder is de notitie geactualiseerd aan de hand van de vraag en antwoord rubriek, presentaties aan raden en bijeenkomsten met deskundigen. We adviseren de ambtelijke organisatie om kennis te nemen van deze gewijzigde notitie.

6. Overige onderwerpen

6.6 Rechtmatigheidsverantwoording met ingang van boekjaar 2021

Met ingang van boekjaar 2021 dient het College van burgemeester en wethouders van de gemeente zelf verantwoording af te leggen aan de Raad over het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, dat wil zeggen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen.

Deze verantwoording gaat onderdeel uitmaken van de jaarrekening van de gemeente en als zodanig object van onderzoek worden voor de accountant in zijn opdracht om een getrouwheidsoordeel bij de jaarrekening af te geven. De Raad dient de materialiteits- en rapporteringsgrens te bepalen, mogelijk wel binnen een bepaalde wettelijke bandbreedte.

De aanstaande wetswijziging veroorzaakt dat de bewijslast om aan te tonen dat de gemeente primair in control is op gebied van financiële rechtmatigheid en getrouwheid wordt verlegd van de accountant naar het College. De intentie is dat de accountant hierbij als vierde lijn gaat functioneren. In onze optiek kan dit alleen worden bereikt als uw zelfcontrolerend vermogen in de 1ste, 2de en 3de lijn binnen uw mogelijkheden en ambitieniveau optimaal is, waardoor wij alleen in de noodzakelijke processen en transacties hoeven te “spitten”. Waar de 2de en 3de lijncontrole goed is ingericht zullen wij in hogere mate steunen op uw deelwaarnemingen maar altijd in beperkte omvang zelfstandig werkzaamheden blijven uitvoeren. U mag van uw accountant verwachten dat hij zelfstandig een oordeel blijft vormen over de beheersing van de organisatie. Voor gebieden die minder belicht worden, zullen wij uitgebreidere werkzaamheden uitvoeren.

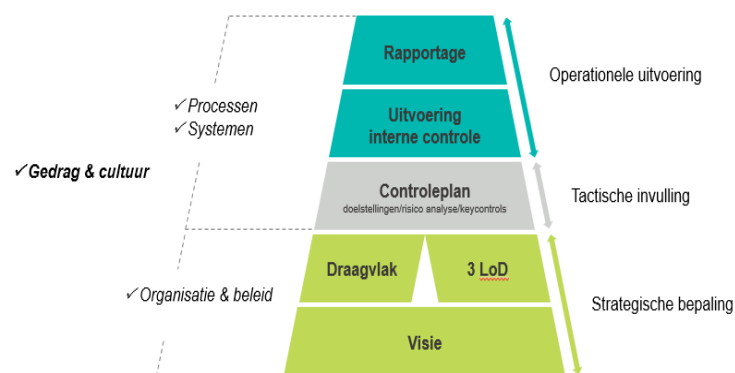
Om voorbereid te zijn op deze wetswijziging adviseren wij u om een kritische analyse uit te voeren op de huidige stand van zaken binnen uw gemeente. Allereerst is het van belang om terug te blikken, en na te gaan in hoeverre uw organisatie in de afgelopen jaren gesteund heeft op de werkzaamheden van de accountant of was het oordeel van de accountant een bevestiging van hetgeen reeds gecommuniceerd was door de 3de lijn (VIC: Verbijzonderde Interne Controle). Afhankelijk van de uitkomsten van deze analyse, dient u ambitie gericht op de wetswijziging te gaan bijstellen. Wij raden u aan om deze ambitie officieel vast te stellen, waarmee verankering in de organisatie wordt geborgd. In deze visie dient een beeld te worden geschetst hoe u de organisatie wenst te beheersen/ controleren. De visie dient een leidraad te bevatten voor de organisatie om te waarborgen en zichtbaar te maken dat binnen de gemeente getrouw en rechtmatig wordt gehandeld.

Op basis van het gewenste ambitie niveau in de visie dient te worden bepaald of de randvoorwaarden voor realisatie van deze visie toereikend zijn binnen uw gemeente en wat dit eventueel betekent voor de huidige inrichting van de 1ste, 2de en 3de lijnscontrole, de positionering van de 3de lijn (VIC). Ten aanzien van de positionering van de VIC is het belangrijk dat zij de positie krijgen om onafhankelijk te rapporteren over eventuele bevindingen. Uitgangspunten die bij een eventuele herziening/ herstructurering van uw organisatie in ogenschouw moeten worden genomen is een goed werkende bestuurlijke inrichting, actuele risicomanagement /beheersing per proces, juiste implementatie van de PDCA- cyclus (plan, do, check en act) en toezicht op de invoering van verbetermaatregelen.

6. Overige onderwerpen

6.6 Rechtmatigheidsverantwoording met ingang van boekjaar 2021

Belangrijk is hierbij om na te gaan wat de (aangepaste) visie betekent voor uw processen en systemen. Indien er vele aanpassingen benodigd zijn om uw organisatie zichtbaar in control te krijgen op het gebied van getrouwheid en financiële rechtmatigheid heeft dit een behoorlijk impact op uw medewerkers. De aanpassingen dienen uiteindelijk te worden gedragen door de medewerkers van de gemeente op elke niveau binnen de organisatie. Hierbij is gedegen aanpak voor de implementatie essentieel. Iedere medewerker dient namelijk op zijn niveau te worden meegenomen in het gewenste risico management zoals dat is beschreven in de visie. Onze visie hierop is om medewerkers vooral aan de voorkant te betrekken bij de actualisatie van de het risicomangement/beheersing per proces. Hierdoor creëer je bewustwording en draagvlak door de gehele organisatie. Onderstaand figuur geeft bovenstaande visueel weer

Teneinde hier grip op te krijgen is het zaak aandacht te hebben voor mensgerichte beheersinstrumenten. Het vaststellen van gewenst gedrag en het borgen van dit gedrag middels genoemde beheersinstrumenten zal daarbij helpen. De zogenaamde "Soft controls" zijn op te vatten als maatregelen die van invloed zijn op bijvoorbeeld de motivatie, loyaliteit, integriteit, inspiratie en normen en waarden van medewerkers. Soft controls vormen een onlosmakelijk onderdeel van de set beheersingsmaatregelen die het management treft om zeker te stellen dat de organisatiedoelstellingen worden gerealiseerd (De Heus en Stremmelaar, 2000).

6.6 Rechtmatigheidsverantwoording met ingang van boekjaar 2021

Wij adviseren u om aandacht te hebben voor deze aspecten. Wij kunnen u hierbij helpen door dit mee te nemen in onze controle aanpak en een eerste 0-meting hierover op te stellen. Wij kunnen ons ook voorstellen dat het belangrijk is voor de Raad, het College, de griffie en de ambtelijke organisatie om meer duidelijkheid te krijgen over de invulling van ieders rol en verantwoordelijkheid en de eisen die worden gesteld aan de interne beheersing om tot een rechtmatigheidsverantwoording te kunnen komen en met elkaar hierover het goede gesprek te hebben. Wij gaan graag het gesprek met u aan om u verder te adviseren over het mogelijk verder verfijnen van de visie, de inrichting van de interne controle en positionering van de VIC. Tevens kunnen wij u ook van dienst zijn bij de uitwerking van uw risicoanalyse en u adviseren over mogelijke beheersmaatregelen. Wij hebben ervaring met het beleggen van sessies met medewerkers om de risicoanalyse en beheersmaatregelen in kaart te brengen en zodoende draagvlak te creëren bij uw medewerkers. Wij houden bij de advisering uiteraard rekening met de eisen en schaal van uw gemeente.

In januari jl. is de model tekst en de toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording gepubliceerd door de commissie BBV. Hiermee is bekend geworden hoe de verantwoording eruit komt te zien. Er is echter nog niet bekend gemaakt op welke wijze het college tot een rechtmatigheidsverantwoording kan komen: het antwoord op de vraag: wat moet de gemeente doen om de verantwoording te kunnen verstrekken. Inmiddels zijn wij bij diverse gemeenten aan de slag met raad, college en ambtelijke organisatie om het antwoord op deze vraag te vinden. Het gaat daarbij om het bepalen van de gemeentelijke ambitie ten aanzien van interne beheersing, het creëren van draagvlak binnen de organisatie en het bestuur en het formuleren van normenkader, toetsingskader en aanpak van de interne rechtmatigheidscontrole (waaronder controleplan). Daarbij kan onderscheid worden gemaakt tussen interne beheersing in de processen (eerste lijn), interne controle onder verantwoordelijkheid van de lijnmanager (tweede lijn) en de verbijzonderde interne controle (derde lijn). De samenhang en inrichting van deze drie lijnen (three lines of defence) is belangrijk om in 2020 te ontwerpen en in te richten. Wij adviseren u een plan van aanpak op te stellen, waarbij 2020 een voorbereidingsjaar en tevens een testjaar kan zijn. Over 2020 verstrekt de accountant nog een rechtmatigheidsoordeel. Met ingang van 2021 beperkt het oordeel van de accountant zich tot een getrouwheidsoordeel. Overigens controleert de accountant vanaf 2021 ook de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording als onderdeel van de gemeentelijke jaarrekening.

Bijlagen

Bijlage A – SiSa-bijlage

Het is volgens de Nota verwachtingen accountantscontrole 2019 voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli 2020 elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	onzekerheid	€ 625.659	Er is nog geen subsidieverantwoording ontvangen
E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
E13	Slimme laadpleinen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2019	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2018	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2019	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2018	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
H4	Specifieke uitkering Sport	onzekerheid	€ 0	Er is geen zekerheid over btw-positie sportbedrijf

Strekking controleverklaring rechtmatigheid:	goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid:	goedkeurend

Bijlage B: Fouten evaluatie

Ongecorrigeerde verschillen

Tijdens onze controle hebben wij de volgende ongecorrigeerde controleverschillen geconstateerd, die zowel individueel als in totaliteit niet van materiaal belang worden geacht in relatie tot de financiële overzichten als geheel.

Bedragen x EUR 1.000	Getrouwheid (G) en/of Rechtmatigheid (R)	Activa	Passiva	Eigen vermogen	Resultatenrekening	Totaal
<i>Fouten</i>						
EU Aanbestedingen	R				EUR 904	EUR 904
Overloop bestede subsidies E13	G/R		EUR 177	EUR 177		EUR 177
Totaal fouten		-	EUR 177	EUR 177	EUR 904	EUR 1.081
<i>Onzekerheden</i>						
Uitgaven D8 onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022	R				EUR 626	EUR 626
Uitgaven Jeugdwet	G/R				EUR 2.032	EUR 2.032
Uitgaven Wmo	G/R				EUR 2.033	EUR 2.033
Uitgaven PGB	G/R				EUR 0	EUR 0
Totaal onzekerheden		-	-	-	EUR 4.691	EUR 4.691

Wij hebben van het college een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin men het bovenstaande heeft bevestigd. Dit houdt in dat eventuele niet-geconstateerde en derhalve niet-gecorrigeerde fouten, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn. Het college heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere niet-gecorrigeerde fouten.

Onze controlestandaarden eisen dat wij afwijkingen van materieel belang in de toelichting signaleren om de gemeenteraad in staat te stellen een inschatting te maken van de gevolgen daarvan voor de jaarrekening. Er zijn geen onderwerpen uit de toelichting waarvan wij denken dat de gemeenteraad deze nader dient te beoordelen.

N.B.: de gehanteerde materialiteit bedraagt € 1,9 miljoen voor fouten en € 5,8 miljoen voor onzekerheden met een controletolerantie van € 150.000.

Bijlage C – Controleaanpak

Controleaanpak en uitvoering

Wij voeren onze controle uit met een mix van systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden en een mix van vaste teamleden en ingeschakelde experts. Daarnaast beschikken wij als organisatie over verschillende kwaliteitsborgingsmaatregelen. Dit geheel tezamen leidt tot een kwalitatief goede controle. In ons controleplan en dit verslag is voor elk bijzonder aandachtsgebied in onze controle terug te lezen wat de kernpunten in onze controle zijn geweest die hebben bijgedragen aan de kwaliteit in onze controle. Daarnaast gaan wij in de volgende paragrafen van deze bijlage nog nader in op de samenwerking met de andere accountants en de ingeschakelde experts.

Onze controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's. Op basis van onze gesprekken met het management over de belangrijke financiële en operationele ontwikkelingen is een aantal punten met een verhoogd risico voor de jaarrekening 2019 onderkend:

- schattingen en toelichtingen in de jaarrekening;
- waardering grondexploitaties;
- aanbestedingen;
- WNT-bijlage;
- Prestatielevering Sociaal Domein.

Samenwerking met interne accountantsdienst/andere accountants

Voor de jaarrekening van de gemeente Zeist maken wij gebruik van diverse verbonden partijen/gemeenschappelijke regelingen en uitvoeringsorganisaties:

- Sociale verzekeringsbank voor de uitvoering van de PGB's.
- Belastingensamenwerking gemeenten & hoogheemraadschap Utrecht (BghU) voor de heffing en inning van de gemeentelijke belastingen.
- Regionale Dienst Werk en Inkomen Kromme Rijn Heuvelrug (RDWI) voor de uitvoering van de Participatiewet.

Wij zijn voornemens om bij de accountants van bovenstaande instanties een review uit te voeren op hun werkzaamheden.

Inschakeling van externe deskundigen

Wij hebben in het kader van onze controle geen gebruik gemaakt van de werkzaamheden van externe deskundigen.

Verbonden partijen

Ten aanzien van de verbonden partijen van gemeente Zeist hebben wij vastgesteld dat:

- de (significante transacties met) verbonden partijen toereikend zijn toegelicht in de jaarrekening en paragraaf verbonden partijen;
- geen sprake is van indicaties voor ongeautoriseerde significante transacties met verbonden partijen, welke indicaties geven voor fraude;
- geen sprake is van indicaties dat de van toepassing zijnde wet- en regelgeving niet is nageleefd.

Significante uitdagingen/moeilijkheden tijdens de controle

Er zijn geen significante uitdagingen/moeilijkheden geweest tijdens de controle.

Significante schattingsposten

De belangrijkste schattingsposten binnen de jaarrekening van gemeente Zeist betreffen:

- waardering van uw grondexploitatie;
- waardering van uw materiële vaste activa;
- nauwkeurigheid en volledigheid van de voorzieningen.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het maken van schattingen bij het opmaken van de jaarrekening. Als accountant van de gemeenteraad beoordelen wij deze door het college gemaakte schattingen. Op basis van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden concluderen wij dat de gemaakte schattingen door het college aanvaardbaar zijn.

Bijlage D – Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van gemeente Zeist

Baker Tilly heeft diverse organisatorische maatregelen getroffen om zijn onafhankelijkheid en die van zijn medewerkers te waarborgen. Deze maatregelen omvatten onder meer:

- voorschriften en procedures omtrent onafhankelijkheid. Deze voorschriften voor professioneel gedrag op het gebied van kwaliteit en onafhankelijkheid zijn opgenomen in de Gedragscode van Baker Tilly. Deze Gedragscode geldt voor iedere medewerker van Baker Tilly en wordt natuurlijk steeds geactualiseerd;
- jaarlijkse bevestiging van onafhankelijkheid door partners en medewerkers van Baker Tilly en ondersteunende stafdiensten;
- cliënt- en opdrachtacceptatieprocedures, waaronder een beoordeling, of er sprake is van mogelijk conflicterende diensten;
- intern en extern kwaliteitsonderzoek;
- reviews door externe toetsers die niet bij de opdracht betrokken zijn, ter waarborging van een deugdelijke grondslag/deskundig oordeel;
- rotatie van externe accountants op de opdracht.

Op grond van dit verslag zijn wij van mening dat wij in relatie tot uw organisatie, in overeenstemming met de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en artikel 24a van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), onafhankelijk hebben gefunctioneerd en dat de objectiviteit van onze oordeelsvorming in het afgelopen jaar niet is aangetast.

Contactgegevens

drs. J.M.A. Drost RA

Partner Audit

06 221 893 43

j.drost@bakertilly.nl

R.P. Hoogeveen RA

Senior Manager Audit

06 117 995 16

r.hoogeveen@bakertilly.nl

Kantoorgegevens:

Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Postbus 94124, 1090 GC Amsterdam

020 644 28 40

